

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 228 (5899)
НОЯБРИН
18
ПЯТНИЦА
1949 он
Сэн 20 мүнган

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

НЭГЭДЭХИ НЮУРТА:

Артиллерийн Үдэрье Найдэрлэлгэ тухай.
БМАССР-эй хүдөө ажаахын Министерстводэ.
Советскэ Союз дотор

ГУРБАДАХИ НЮУРТА:

А. Я. Вышинский. — Атомна зэбсэге хорихо
тухай ба уласхоорондын хиналта тухай.

ХОЕРДОХИ НЮУРТА:

Нүхэр Маленковой элдхэл шудалжа байна.
Үндэр эдэхитэйгээр үнгэрбэ.
Нэгэшье толгой мал гүү гаргашалуугуй.

ДУРБЭДЭХИ НЮУРТА:

Эхэнэрүүдэй Уласхоорондын демократическа
федерациин Советэй сессидэ хабаадаха хуууд
Москва ерзбэ.
Манай словарь.

ВКП(б)-тэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй
Верховно Советэй ба ВКП(б)-тэй Улан-Удын Горкомой орган

ҮБНЭ ТЭЖЭЭЛЫЕ ЗУБӨӨР ГАРГАШАЛХА

Манай орондо малажалые хүсэтэйгээр хүгжөөжэ, тэрэнэй ашаг шэмые дээшлүүлхын тулада үргэн ехэ зам нэгдэнхэй. Колхозно ба совхозно нинтын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөжэ гурбан жэлэй түсбэ тухай СССР-эй Министрүүдэй Советэй ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитетэй тогтоол хуудсаа Богонихон болзор соо колхозуудта нинтын малай тоо толгойе олошоруулаха ба ашаг шэмые дээшлүүлэхэ гэжэ партияна, советскэ, хүдөө ажаахын органуудые уялгалхан байна.

Түүхэтэ тогтоолой энэ эрилтые дүүргэжэ, колхозно баялгаа улам ердихаха, Эхэ орондоо малажалай продуктуудые бүри ехээр үгэхэ гэшье нотагуудта хүтэлбэрилхэ органууд болон бүхэ колхознигуудай ариун уялга мүн.

Мүнөө үбэлжэлгэ эхилжэ, малажалыха эгээл харюусалгатай гс ерзбэ. Адуу малаа иматгал гаргахаар, хоролтогуйгээр үбэлжүүлхэн колхозууд гүрэнэй түсбэе амжалтатайгаар дүүргэжэ, малажалые хүгжөөжэ гурбан жэлэй түсбэ тухай парти, правительствын тогтоолые хэрэг дээрэ бөлүүлэхэ найдамтай нуури табиха байна.

Малые тураан хороонгуй ондо оруулхын тулада, түбхын түрүүн тэдэниие тэжээлээр гүйсэд хангаха шухала. Колхоз бүхэн тэжээл бэлдэхэ тогтооломол түсбөөе заатагуй дүүргэхэ гадна, мүн тэжээлээр нормын ёшоор, зүбөөр гаргашалха ёһотой. Тинхын тулада бэлдэхэдэ бүхэн тэжээл нарин нигтаар орошолодож, колхозой фуражирта гү, али кладовицта акты ёшоор тушаагдаха байна. Тэдэнэр колхозой правленин түрүүлэгш ба счетоводой гараа табихан ордероор малшалта үбнэ тэжээл үгэхэ ёһотой.

Гэбшье, зарим нотагуудта нимэ гурим байгуулагдангуй, үбнэ тэжээлые үрилтэ хоролтодо оруулдаг баримтанууд үзэгдэнэ. Лениний нэрэмжэтэ колхозой Хэлтэгы гэжэ сабиалан дээрэ хэлэн олон хүринүүд хоройлогдонгуй, ямаршье харуунагуй байлаг дээрээшэ ухар малда гшхүүлжэ, мүн хулгайлаглажа байна гэжэ Хэжэнгын аймагнаа манай селькор мэдээсэвэ.

Иймэ баримта гансахан Лениний нэрэмжэтэ колхоздо бэшэ, харин ондоошье нотагуудта үзэгдэдэг байшье манай селькорнууд редакцияда бэшэе. Энэньнэ ямар тобишол хэжэ гэхэдэ, зарим аймагуудай хүтэлбэрилхэ организацинууд, илангаяа хүдөө ажаахын таага, тэрэнэй мэргэжэлтэд болов колхозуудай правленинүүд

БМАССР-эй хүдөө ажаахын Министерстводэ

Трактор заһабарилгыё түргэнөөр дүүргэхэ тушаа Хэжэнгын МТС-эй коллективэй уялганууд тухай

Трактор ба хүдөө ажаахын принципной машина зэмсэгүүдые заһабарилгыё боғони болзор соо, эрхим шанартайгаар үнгэрэхын түлөө Бүхэсоюзна социалистическэ марьсөөндэ оролсоод, Хэжэнгын МТС-эй механизаторнууд нимэ уялгануудые абага гэбэл:

1. Трактор заһабарилгыё 1949 оной декабрийн 30-да, хүдөө ажаахын принципной машина зэмсэгүүдые — 1950 оной февралын 1-дэ, комбайнуудые — майн 1-дэ эрхим шанартайгаар дүүргэжэ. Бүхэ тракторнуудтаа электрын гал, уһанай карбюраторнуудые түхээрхэ МЛУуудтаа предлужиниуудые хэхэ. Үбэлэй үедэ машина зэмсэгүүдые найнаар хадагалха.
2. Хуушархан базисна деталинуудые нэргэхэ, мүн тракторнуудай гол зуелнууд болон механизмуудые шалгаха.
3. Технологическа процессые бүбөөр эмхидхэхэ, үйлдбэрийн зүтэсые дээшлүүлэхэ, запасной

частьнуудые нэргээн хэблэхэ, электроэнерги ба материалуудые зүбөөр гаргашалха. Тракторай заһабарилгын өөрын үнэ сэнгые 10 проценттэ бага бэшээр доошоно оруулаха, 25 мянган түхэриг мунгэ арбилха.

4. Апрельин 1 хүрэтэр 1950 оной хабарай тарилга ба паар хахалгын үедэ бардам хүрэхэ горючин ба түрхихэ тоно нефтебазадаа зөөхэ.
5. Үбэлэй үедэ МТС-эй дэргэдхи курсдаа нургажа, 20 трактористнуудые бэлдэхэ ба 30 трактористнуудай мэргэжэлые дээшлүүлэхэ, тэрээлэн бүхэ трактористнуудые шалгажа, тэдэндэ шэнэ аттестат үгэхэ. Тракторист бүхэниие агротехническа шухала заабаринуудтай танилсуулхын тулада агротехническа кружок эмхидхэхэ.
6. Тракторна бригада бүхэндэ колхозуудтай хамтарга, хэзэрин газарта байхалаа тааруу зохион вагончигуудые бэлдэхэ.
7. Техническа харууналга үнгэрэхын тулада бүхэ бригадануудые зэр зэмээгээр ба толоодоо хэрэгсэлнүүдээр хангаха. Мартын 1 хүрэтэр автомашина дээрэ нүүдэл 2 мастерской бэлдэхэ, тэрэниие мэргэжэлтэй кадруудаар, шухала хэрэгтэй запасной частьнуудаар хангаха.

БМАССР-эй хүдөө ажаахын Министр нүхэр Дубровский Хэжэнгын МТС-эй коллективэй уялгануудые трактористнуудай үйлдбэрийн суглаанууд дээгүүр түргэнөөр зүбшан хэлсэлгые эмхидхэхэнь бүхэ МТС-үүдэй директорнууд болон графниие политицескэ талаар орлошонорые уялгалхан захиралта гаргаба. Тэрэ захиралта соонь трактор заһабарилга дээрэ халаанай нормонууд болон нарын графниие үлүүлэхэ дүүргэжэ, ерэхэ жэлэй полёвой хүдэлмэринүүдтэ трактор машинануудаа эрхим шанартайгаар бэлдэхэнь түлөө МТС-үүдтэ социалистическэ мурьсөө үргэнөөр эмхидхэхэ гэжэ хэлэгдэнэ.

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Конституциин үдэртэ зорюулан

Сталинска Конституциин үдэрэ хүндэллэдэ дэлгэрэн социалистическэ мурьсөөндэ Улан-Удын мяханай консервы комбинатай коллектив эршмэтгэртээр хүдэлмэрилжэ байна. Ноябрьн 14-нэй хүн мал үүсэлдэ цехын конвейер дээр хүдэлмэрилдэг халаанай мастер Толмачев мал үүсэлхэ дайнай урдтэй техницескэ нормые 185 процентээр халаба. Тэрэнэй үбшэнэ малай архан эрхим шанартайгаа үйлдбэрилгэдэн байха юм.

Тэрээлэн өөхэнэй цехын стахановцуудай коллектив үдэрэнгөө нормые 25 процентээр үлүүлшлэ. Цехын эрхим стахановцууд Смирidonov, Кочичкин, Чуеренко, Шевцов ба бусад 208—264 процентээр нормоо дүүргэнэ. Тэдэнэр үйлдбэрилхэн продукци имажтал дээдэ сортын байха юм. Гэдэний цехынхид мүн лэ тэдэнэрхэ дутуугуйгээр хүдэлмэрилнэ.

Паровознигуудай амжалта

Улан-Удын паровозно депогс машинистнар ба заһабарилгын хүдэлмэриншэд Октябрьнингаа урдтэй мурьсөөе үргэлжэлүүлэе, Сталинска Конституциин үдэрэ хүндэллэдэ бүри амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ байна. Подъемочный цехын хүдэлмэриншэд нэгэ паровозы 4 сүүдхэ соо заһабарилжа гага ёһотой байхан аад, 2 сүүдхэ соо заһажэ, ашаглалгада оруулан байха юм. Мүн № 27—71 паровозой машинист Асташков ноярин 14-нэй үдэр паровозоо 725 километртэ ябуулба. Тэрээлэн 27—77 паровозой машинист Златов тэрэ үдэр паровозоо 700 километртэ гүйлгээн байна.

Модо бэлдэхэдэ эмхитэйгээр гарана

Манай республикын колхознууд хурялгынгаа хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэд, мар-үбэлэй модо бэлдэхэдэ эмхтэйгээр гаража байна.

«Бурмонтоллес» трестин промышленуудта хүдэлмэрилхын тулада Зэдын, Байкало-Куларь ба Кабанскын аймагууд худалбарин хүсэ ба унаа моридые соонь эмхидхэжэ гаргаба.

Зэдын аймагнаа 120 хүн, моририд эльгэгдэхэ түсэбтэй байна аад, 136 молошод ба 135 морильгэгдэ, Тэрээлэн Байкало-Куларь ба Кабанскын колхозууд хүдэлмэриншэд ба моридые түсэвөө үдүүгээр эльгэвэ.

Модо бэлдэхэдэ ерэнэ хознигууд найнаар түхээрлэгдэ барагуудта орожо, модо отолгээр зэмсэгүүдээр дүүрэн хангажа бад.

400 лекци уншагдахан

Малай үбэлжэлгын үедэ республиканска лекционо бюро ба аймагуудай лекторскэ группанууд республикын машалта 400 лекцинуудые уншахан. Зоотехнику 100 лекци, ветеринаригаар — ферментүүдтэ ажал эмхидхэгдэ — 50 ба бусад темнүүдээр лекцинууд уншагдаха байна.

Библиотеке дагша малшадай дунда

Байша оной ноябрийн 12, Тарбагатайн аймагай библиотекэ дагша нүхэр Котляревский «Красная Заря» колхозой партиогарна фермын хүдэлмэрилэгдэй дунда колхозно ба совхозниин ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөжэ гурбан жэлэй түсбэ хай хөөрэлдөө үнгэрэбэ. Үлгдэрин тус колхозой гахайшад мүн энэ асуудалаар хөөрэлдөө гэржэе.

Нүхэр Котляревская болб колхозууд, ферментүүдтэ ошоо колхознигууд ба машалдай дуннитэ-политицескэ хүтэлмэри хүдодоо үнгэрэгдэг байна.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

В И Лениний зохёолуудай долоодохи том латыш хэлэ дээрэ хэблэгдээ

Латвийскэ гүрэнэй хэблэл В. И. Лениний зохёолуудай 7-дохон том латыш хэлэн дээрэ хэблэн гаргаа. Оршуулган ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдхи Маркс — Энгельс — Лениний институудай фаялылаар — Латвийн КП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдхи партиин түүхын институудаар хэгдээ.

Алексей Марсьевэй жэшээгээр

Комбайнер, коммунист Прокофий Нектов Эхэ ороной түлөө байлдаануудта хоёр хүлөө гэрэнэ байгаа. Госпитальноо гаража, гэртэ бусажа ерад байхадаа: — Дахяад би комбайнер болохоб! — гэжэ хэлэ нан.

Колхоз бүхэндэ малажалай 5 фермэ

Алма-Атинска районой колхозууд нинтын малажал хүгжөөжэ гурбан жэлэй программа бэлдүүлэ, 1949 онойноо түсбэ дүүргэ. Мүнөө тэндхи колхоз бүхэн малажалай 5—5 фермэтэй болоо.

Нютаг бүриин хонинууд

Гүүдэй дүрбэн нара соо Эстонийн хүдөө ажаахын 2500 артельүүдта шубуудай шэнэ ферментүүд эмхидхэгдээ. Шубуудайн тоо январинихинаа хоёр дахин олон болоо.

300 нүүдэй ургасын түлөө

Ерэхэ жэлдэ 300 нүүд таряа ургуулжа абахын түлөө мурьсөөн Кубаньда дэлгэрэ. Олон мянгад тракторна ба таряанажалай бригаданууд, звенонууд мурьсөөндэ оролсобо.

Артем Сергеевэй нэрэмжэтэ Днепротетровско горно институт байгуулагданаар 50 жэл болоо.

Тус ВУЗ ороной горно-рудной промышленностида 5 мянган инженернуудые, тэрэ тоодо советскэ засагай жэлүүдтэ — 4500 инженернуудые бэлдэхэдэ байна.

Малажалай ферментүүдые оньожоруулна

Краснодарска «Запчасть» № 1 заводойхид Пашковско районой Фрунзын нэрэмжэтэ колхоздо малажалынгаа ферментүүдые оньожоруулхадан туйлалда байна.

«Баскувчаколь» гэжэ дабанай олзоборилгын ехэ коллектив жэлэйгээ түсбэ дүүргэ. Нёдон жэлэйгэишэ 130 мянган тонно үлүү ехэ дабан абтаа.

Олон миллион метр бүүд түсбөөе гадуур үйлдбэрилгэдөө

СССР-эй хүнгэн промышленностиин Министерствын предприятиянүүд энэ оной эхингээ хойшо хэдэн миллион метр сэмбэ ба ондоо бүүд түсбөөе гадуур үйлдбэрилэн гаргаа.

Текелнискэ полиметаллическа комбинатай алдарта токарь А. М. Родинон халаанайнгаа нормые арба дахин үлүүлнэ.

Энэ стахановец мүнөө арбан табадахай жэлэйнгэе нормын продукцие байна.

Заводой мэргэжэлтэд тус колхозой прваленттэй хамтада ферментүүдые оньожоруулха түсбэ зохёого.

Стахановец мал уялха автоматическа уялууур тодохо, водопроводны заһабарилан үргэдхөө, циркульнэ хөрөөе табья. Электричествовэр үнэе хааха 10 аппарат табигдаба.

Охотско районой (Нижне-Амурска область) колхозууд энэ жэлэй сезондо хэдэн арбаад мянган пүүд загана гүрэндөө түсбөөе гадуур үгөө.

Тялжих заганахад дунда жэшээгээр тус бүри 19—19 мянган түхэриг олзо олоһон байна.

Фрунзын нэрэмжэтэ колхозой ферментүүд дээрэ ажалай бүхы процессүүд Октябрьин 32-дохон ой хүрэтэр гол түсбэ оньожоруулагдаа.

Гаяхан Уссурийска заганагай заводойхид тон хомор түхэлэй калуга загана баряа: Тэдэнэй нэгэниин — 2 центнер, нүгөөдөн — 3 центнер шөгүлтүртэй байба. Гүүдэй 25 жэл соо түрүүшнхөө Уссури мурэнһөө калуга загана баригдаа.

СССР-эй Министрүүдэй Советэ

Артиллерийн Үдэрье Найдэрлэлгэ тухай
1949 оной ноябрийн 19-нэй субботодо болохо ёһотой байхан артиллерийн Үдэрье ноябрийн 20-ой воскресендэ найдэрлэхэ гэжэ ССР Союзай Министрүүдэй Совет тогтообо.

И. В. Мичуринэй нэрэмжэтэ ба Вильямсын нэрэмжэтэ алтан медальнууд

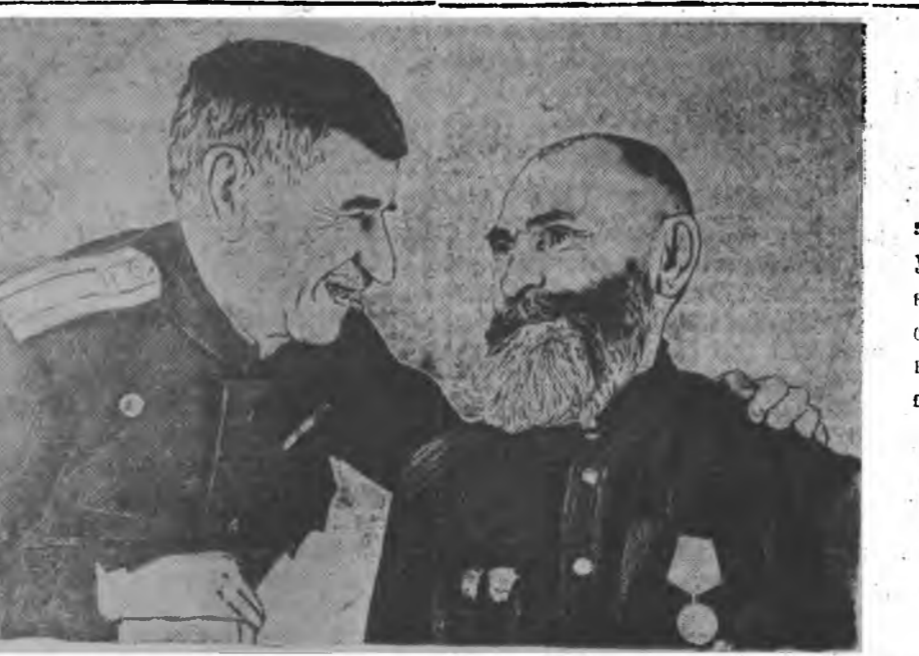
И. В. Мичуринэй нэрэмжэтэ алтан медаль ба В. Р. Вильямсын нэрэмжэтэ алтан медаль правительствээр байгуулагдаба.
Медальнууд хадаа мичуринска агробиологин ба газар элдүррилхы ногоо тарилгата системын таагаар эрхим научна хүдэлмэринүүдэй түлөө В. И. Лениний нэрэмжэтэ Бүхэсоюзна хүдөө ажаахын наукануудай Академээр жэл бүри үгтэхэ байна. И. В. Мичуринэй нэрэмжэтэ алтан медаль гү, али В. Р. Вильямсын нэрэмжэтэ алтан медаль абалан хүнүүдтэ 10 мянган түхэригтэй мунгэн шан үгтэхэ болоно.

рэмжэтэ Бүхэсоюзна хүдөө ажаахын наукануудай Академээр жэл бүри үгтэхэ байна. И. В. Мичуринэй нэрэмжэтэ алтан медаль гү, али В. Р. Вильямсын нэрэмжэтэ алтан медаль абалан хүнүүдтэ 10 мянган түхэригтэй мунгэн шан үгтэхэ болоно. (ТАСС).

Машинистнууд — табанзуутанай

Октябрьин 15-16-да Улан-Удэ станциин түмэрзаймаихид клуб соо түмэр замай Дальне-Восточно округой машинистнууд — табанзуутанай суглаан боложо үнгэрбэ. Тус суглаанда Зүүн-Сибирин ба Забайкальска түмэр замуудай олон тоото команда состав, солото машинистнууд, вагоннигууд, түмэр замай дистанциин хүдэлмэрилэгшэд — стахановцууд хабаадалсаа.
Тэдэнэр хүндэ ашаанай поезднуудые жоолодон, хүсэтэ паровозуудта сүүдхэдэ 500 километр соо хайшан гээд гүйлгэдэг болон тухайнгаа өөлөдөнгөө дүй дүршэлүүдые суглаан дээрэ андалсан абалсаба.
— Коллективийнгэ дунда та-

банзуутанай хүдөлөөе түсхэгшэ Улан-Удэ станциин паровозно депогй ахалагша машинист нүхэр Петренко эгээн түрүүн үгэ үгтөө. Нүхэр Петренко өөрынгөө бригадын туйлалан амжалта ба дүй дүршэл тухай холоһоо ерэнэ айлшадта һонирхолтойгоор хөөрөжэ үгэбэ. Гүүдэрин Хилок, Зима станциинуудай депогй ахалагша машинистнар нүхэр Кузнецов, Жигалов ба бусад үг хэлэ.
ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой секретарь нүхэр В. М. Кучеров болбол табанзуутанай хүдөлөөнэй арадай ажаахын налбариде ямар ехэ удаханартай байганиие өөрынгөө элдхэл соо онсо гэмдэглэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Зүүн-Сибирин түмэр замай хуушанай хүдэлмэрилэгшэд — Улан-Удын депогй ахалагша машинист С. Д. Аеве, Заиграев станциин стрелочник П. С. Сидоровин (баруун гарһаа) гэгшэд табанзуутанай округой суглаан дээрэ үлүзэба.
М. Минсвей фото.

АТОМНА ЗЭБСЭГЬЕ ХОРИХО ТУХАЙ БА УЛАСХООРОНДЫН ХИНАЛТА ТУХАЙ

Тусхай, политическэ комитетэ 1949 оной ноябриин 10-да А. Я. ВЫШИНСКИЙН хэлэн үгэ

США ба Англи Генеральна Ассамблейн шиндхэбринүүдые зорюута таһалдуулна

— Манай зүбхэн хэлсэхэ зүйлдэ атомна аверги тушаа комиссийн элдхэл ороно, — гээд А. Я. Вышинский өөрынөө үгыг эхилбэ. Энэ элдхэл болбол Нэгэдэмэл Нацпалуудай Организацияин анхаралы хандуулдаг шухалын шухаж асуудалнуудай нэгэндэн зорюулагдана. Энэ асуудал гурбан жэл хэлсэгдэж байна. Энэ болээр хадаа тус асуудалыг шиндхэхын тулаа хүрөөгөө гээшэ. Тинхэ зуура, тэр асуудал үшөө шиндхэгдэггүй байнаар. Тэрэнхэ байтагай, тэрэнхэ шиндхэхэн гурбан, хоёр жэлэй саад тэ байһанда орходоо бүри бэрхшээлтэй болоод байна. Энэ сагай турша соо Генеральна Ассамблейн баталан эбаһан хэдэн резолюцинуудай бии байбашы, имэ байдал тохёоллобо. Атомна энергине сэргэй зорилгоор ашаглаха ябадалы хөрөд, атомна зэбсэге национальна зэбсэгжэлгээ гаргаад, энэ асуудалы манай организацияин шиндхэхэр нэгэн ханалай эрмэлзэлгэтэй байһаниие тэдэ резолюцинууд эли тодоор харуулан байха юм. Эдэ бүхэн резолюцинууд хадаа хоолон деклараци байба, тэдэ бүгдэ хадаа болото улхашанаргүй байба, Нэгэдэмэл Нацпалуудай Организацияда команддалаг блок тэрэнхэ хоолон саарна болгобо гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй байна.

Атомна энергине иматта амгалай хэрэгтэй зорилгоонуудта ашаглаха ябадалы хангахын тулаа, тэрэнхэ хойноосоо уласхоорондын хиналта байгуулаха тухай хэлсэхэ баталхын тулаа үндэһэ һуури бии гэшэ тү гэжэ толоруулын зорилгоор атомна энерги тушаа комиссийн саг үргэлжин зургаан гшүүдэйд консултаци хэхэ тухайһа Генеральна Ассамблейн 1948 оной ноябриин 4-нэй резолюциин дурал-

хайнууд хадаа бодото бэшэ байба, энэ шухала хэрэгые һуурибаань хүдэлгэжэ шадахагүй байба гэжэ советскэ түлөөлгшэ тэмдэглэбэ. Имэ болохонь ха гэжэ СССР-эй делегаци урид хараһан байгаа. Энээнэй шалтагаанинь элитэ байха ёһотой; энэ комиссийн саг үргэлжин зургаан гшүүдэйд табан гшүүнхын хадаа 1948 оной ноябриин 4-нэй резолюциин түлөө голсовалхадаа, комиссийн хүдэлгэриие юрдег зоогоохо хэрэгтэй байһа гэжэ бүри урид мэдэрэһэн байгаа, тинхэдэ энээнэе «мухардасанан байдалаар» ба өөрынгөө хүдэлмэриде гараһан зүршэлдөөнүүды болон арасдаануудые комиссийн зайлуулаха шадахагүй байна гэжэ шалтагаалһан байгаа.

Комиссийн олонхын имэ хараа шугам хадаа атомна асуудалаар Америкын Холбоото Штадуудай правительствын политическэ хараа шугамтай гүйсэд таарана гэжэ А. Я. Вышинский үргэлжэлүүлбэ. Тус хараа шугам хадаа 1949 оной апрелиин 6-да Америкын Холбоото Штадуудай президентын мэдэжэ үгэ соо хэлэгдэн юм. Хэрбэ Америкын Холбоото Штадуудай гү, али дэлхэйн демократин амгалан байдал аюулаа ороод байгаа һаань, атомна бомбые хэрэглэхэ тухай шиндхэбэриие хойшоо харангүй абаха гэжэ тинхэдэ президент хэлээ һан.

Имэ заабарин бии байхада, атомна зэбсэге хоримжолхо тушаа хэмжэ-ябуулануудые зохиоо үргэгтэй комиссийн хүдэлмэри амжалттай байха юм гэжэ найдаха аргагүй байба.

Өөһэдынгөө үмэнхи зорилгыг шиндхэхын тулаа комиссийн саг үргэлжин зургаан гшүүдэ үндэһэ һуури олохо шадахагүй гэжэ мүнөө тусхайта мэдэсэгдэнэ гэйд СССР-эй түлөөлгшэ хэлэбэ.

Англо-американска блок баримтанууды хайшан гээд хазгайруулна

Атомна энерги тушаа комиссийн саг үргэлжин зургаан гшүүдэйд консултаци тухай энэ комиссийн уридшалан зохиоһон элдхэхы Генеральна Ассамблейд дамжуулахтай нэгэн хамта, комиссийн табан гшүүдэ — Америкын Холбоото Штадуудай, Великобританийн, Францийн, Хятайд ба Канадын гшүүдэ — эдэ консултацинууд тухай өөһадынгөө мэдүүлгы яаража тунхагланые тэмдэглэнгүй байжа болохогүй. Энэ мэдүүлгэдэ тэдэнэр хадаа СССР-эй ба энэ комиссийн саг үргэлжин бусад табан гшүүдэйд хоорондоо гараһан арасдаануудай уг удхы өөһэдынгөө аша тулаа зохиоор найруулаһан ба Советскэ Союзай позиция хазгайруулаад, энэ позиция болбол хэлсэхэ туйлаха ябадалда наад тойбо татаһан мэтээр харуулан байна.

Бидэнэр ямар нэгэн «шэнэ юмэнүүд» дурдахаади гэжэ табан державануудай түлөөлгшэд батална гэжэ А. Я. Вышинский хэлэбэ. Үнэндөө хадаа тэдэнэр ямаршы «шэнэ юмэнүүд» дурдахаагүй юм. Тэдэнэй дурдахан юмэ гэхэдэ, ямаршы суверенитэдэ саатаггүй, гүйсэд дүрэн, үгэ дуугүй ба хойшоулуулгагүй арасахэ гэхэн эрилтэ мүн болоно.

Ямаршы гүрэнэй, тэрэнэй экономическа ба политическэ бие даанхай байдалай хуби заяа уласхоорондын хиналтын орган гэдэгтэй дураараа, зоргоороо шиндхэлгэдэн үгэхэ имэ тусэбье абаһаа Советскэ Союзай түлөөлгшэдэйд арасаниие энэ ямба ехэтэй табан державанууд хадаа уласхоорондын харилсаанһа ба атомна хэрэгтэ уласхоорондын хиналта хэхэбэ арасалта гэжэ харуулан.

Табан державанууд хадаа консултацинууд гэдэгтэй үелэ уршагта Барухай тусэбье үсдөөр баад хаба. Энэ тусэб хадаа үшөө 1945 ондо зохиогдоһон ба үшөө 2 жэлэй

саада тээ хэдэн элитэ эрдэмтэдэйд атомнигудай зүгһөө зүбөөр буруушаагдаһан байгаа. Тэдэ эрдэмтэдые коммунизмнаа байтагай, коммунизмнаа бүри хооло үмэнхэ нэгжэгдэжэ яашы болохогүй байна.

Үнэндөө, энэ тусэбэй, боһонууды ба хабарнуудынь далдалха, тэрэнэй зарим нэгэн хэтэрхы дэнгэргүй найруулануудынь һан тинхэ зэбүсэмбэшэ, бүдүүлгбэшэ найруулануудаар һалгэхэ зарим нэгэн нэлэлгэнүүд хэдэн гэжэ советскэ делегациие толгойлогшо хэлэбэ.

Бүхэ атомна үйлдэбэриие өөһэдынгөө гарта абахаяа ба энэ талаар бүхэ ажал-ябуулгы бүхэ дэлхэй дээрэ өөһэдынгөө дурээр эрхилхэе һанаашалжа байгаа американска империалистуудай хэтэрхы бүдүүлг сэхэ аашынь далдалхын тулаа табан державануудай хадаа уласхоорондын хиналтын орган гэдэгтэй зөөри хэрэгсэхэйд уршагта эрхэ тухай атомна комиссийн элдхэлүүд соо хэлэгдэн найруулгы зөөлөрүлхэ хэдэн гэжэ хэзэ гэжэ А. Я. Вышинский зааба. Энэ зорилгоор тэдэнэр нэгэн маскарадна ааша гаргаба: тэдэнэр хадаа атомна сырьэ ба атомна предпритинууды адалха талаар уласхоорондын хиналтын органай эрхэ тухай найруулгы «этигэмжэлгын ёһоор зээлдэхэ» гү, али «этигэмжэлгын ёһоор хубааха» гэхэн найруулгаар Нэлгэхэ хэлэнэ.

Зүгөөр, энэнь хадаа иматта үгэнүүдэ нэлгэнэ ябадал гэшэ, хэрэгтэй уг удхы зааханшы хубилгангүй, ушарын хадаа этигэмжэлгын ёһоор атомна энергине зээлдэхэ гү, али хубаарилха ябадал болбол зөөри хэрэгсэхэйд эрхэ тухай хэлэдэг түрүүшын найруулгаар үгтэһэн тинхэ үргэн ехэ эрхэнүүды хиналтын органдо дахин үгэхэ болоно.

США хадаа атомна зэбсэг хоримжолхо ябадалы арасанаа хиналтынгаа тусэбөөр далдалха гэжэ нэдэнэ

Нигэдэ байхалаа, уласхоорондын хиналта гэдэгтэй американска тусэб хадаа гурбан жэлэй саада тэ байһан тэрэ тэ тусэбөөр үлэнэ, гэдэ лэ бүхэ үндэһэн дутагдалуудтайгаа байһаар. Имэ дутагдалууд дээрһэнэ энэ тусэб бөлүүлгэдэггүй хосорхо байна, энээнэе тус тусэбье зохиогдоо өөһэтөө һайн мэдэнэ.

Имэ асуудал гарана: Имэ ушарта комиссийн англо-

американска диалекти хуби энэ тусэбье юмдэ тинхэ үсэд нэтрүүгээр үмөөрнөб? Энэ тусэб хадаа ямар нэгэн хиналта тогтоолгы юрэнхэдэн бэрхтэй болгохын тула зорюулагданы лэ юм гэхэн үгэнүүд дуудлажа байна, тэдэнэй дунда авторитетнэ хүнүүдэй, атомна энергийн талаар мэргэжилтэнь рэй үгэнүүд бии. Энэ тусэб хадаа юрэ шатараар ябаса хэлгэ мүн гэхэн үгэнүүд дуудлана. Американска,

английска хэлбэлэй, тодорхойлол, энэ хэлбэлэй зарим хубин бэшэһэнэй ёһоор нигэжэ хана хадаа болоно.

Энэ тусэб ямар зорилгоор зохиогдоо гэхэдэ, тэрэнхэ баталан абаагүй һаань, энэ ушарые шууряата антисоветскэ кампани хэхын тулаа шалтагаан болгожо ашаглаха ба энэ тусэбье Советскэ Союз буруушаана, энэнь уласхоорондын эб найрамдал туйлахада ушарһан гансал наад тойбо гэшэ гэжэ Советскэ Союзые гэмнахын тулаа шалтагаан болгожо ашаглаха юм гэжэ тус тусэбье шүүмжэлһэн эрдэмтэд-атомнигүүд мүнөө июнгүйгөөр мэдүүлнэ. Шүүмжэлгшэд үдэрһөө үдэртэ бүри олон боложо байна. Советскэ телеграфна агентствын энэ жэлэй сентябриин 25-най таанар бүгэдэнэ мэдэжэ мэдээсал соо харуулагданы арасаагүй факттай дашрамдуудан, шүүмжэлгшэд болбол энэ американска тусэбэй үнэн бодото зорилгы заана. Энэ тусэб хадаа Америкын Холбоото Штадуудай харюу-салгата түлөөлгшэдэй зүгһөө гүйсэд дэмжэгдэнэ. Энэ тусэб хадаа «хиналтын техникэ эрилгэнүүды хангаха, атомна зэбсэг хоримжолгы хүсэтэй болгохо ба тинхэ зуураа харилсаанай үндэһэ һуури дээрэ атомна энергине ам-

Манай арасдаанууд

Американска тусэб гэдэгтэй бүхэ дээрэ дүгээлгэн гол принципны табан державануудай мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ байгаа гэбэл: «Аюулгүй хангахын тулаа, уласхоорондын хиналтын орган хадаа аюулта түхээрэлгэнүүды өөрөө эрхилхэ ба хүтэлхэ ёһотой, мүн аюулта тоотой тинхэ материалнууды гешүүн—гүрэнүүдэй үмэнхөө этигэмжэлгэтэйгээр үйлдэбэрилхэн гү, али ашаглахын тулаа аюулта атомна материалнууды, түхээрэлгэнүүды мэдэлдэ бариха ёһотой гажээ... табан гүрэн этигэмжэлгэ заада үлэнэ». «Этигэмжэлгэ тухай» үгэнүүд, «этигэмжэлгы» дурдалга хадаа бодото дээрэ юушы хубилгангүй,—гэжэ би хэлэһэн байгаа. Тэрэ тусэбэй ёһоор, хинан шалгахы уласхоорондын органда үнэндөө үмсын эрхэ олгогдоно.

1948 оной июниин 9-нэй үдэр, атомна энерги тушаа комиссийн 48-дахи засэдын дээрэ, Америкын Холбоото Штадуудай түлөөлгшэ г-н Осборнын хэлэн мэдүүлгэ дээрһэнэ энэнь элирнэ. Яахалаа гэхэдэ, тэрэ хадаа Советскэ Союзай түлөөлгшын гурбадахи асуудалда харюусаха зуураа, нигэжэ мэдүүлгэ байгаа: «Уласхоорондын хинан шалгахы орган болбол хабаадагша оронуудаар тэрэндэ найдагдаһан атомна сырьёгой, ядерна горючин ба бусад аюулта ябуулануудай бүхэ эшэ зүйлнүүды өөрынгөө мэдэлдэ байлгахы ёһотой. Хабаадагша гүрэнүүд тэдэнэй терри-торинууд дээрэ байһан атомна ресурсанууд, атомна материалнууд тушаа шиндхэбэри гаргаха, мүн тэдэнхэ өөһэдынгөө үмсэ болгохо ямаршы эрхэгүй».

Атомна энерги тушаа комиссийн олонхын дурдахан хинан шалгахы тусэбэй тошо найруулаа дотор нигэжэ сэхэ заагдаһан байха юм: «Атомна энергине хүтжөөлгэ ба ашаглагала, үнэндөө, тус тус оронуудай дотоодын хэрэг бэшэ, харин ехэнхидэе уласхоорондын удхашанартай ба нүлөөтэй байна».

Эдэ бүхэ тодорхойлонуудай тон буруунь элитэ. Атомна энергине хүтжөөлгэ ба ашаглалга, үнэндөө, тус тус оронуудай дотоодын хэрэг бэшэ байна гэжэ хэлэһэн хэдэ хэдэн баримтануудаар буруушаагдана. Жэшээлхэдэ, багахан сагай турша соохы һаа, манай орон дотор атомна энерги амгалан байгуулаһан ашаг тулаа зорюулагдэн, хэмжэжээрэ ба улхаараа тон шухала ажахын ябуулануудта ашаглагдажа байна. Атомна энергине хүтжөөлгэ ба ашаглалга ороной дотоодын хэрэг байхаа болбо гэ һаа, бодото байдалда огто таарахагүй болоно. Тингэбашы, атомна зэбсэгтэй проблемэ ба уласхоорондын удхашанары асаржа болохогүйнь элитэ,—гэжэ советскэ түлөөлгшэ тэмдэглэбэ.

Американска тусэб хадаа гүрэн бүхэнэй экономическа ажабайдалай бүхэ халбарыда хамаархаа эрхэ уласхоорондын тус органда олгохы сэхэ эринэ. Атомна үйлдэбэриитэй ямар нэгэн талаараа хол-

галан зорилгоор хүтжөөжэ ябадалда туһалха гансал тусэб мүн» гэжэ США-гэй президентын һаяхан хэлсэн мэдүүлгы ханаад үзэс.

Энэ тусэб болбол атомна зэбсэ-гын хорихо тухай асуудалы шиндхэхын тулаа үндэһэ һуури боложо шадахы байхынь уласхоорондын хиналта гэдэгтэй американска тусэбье зохиогдоо үнэндөө хараалаагүй бээ гэжэ хэлбэлдэ ноуса бэшээр хэлэгдэнэ тухайлалтанууд нилээд эхэ баримтатый гэжэ тоолоодо эдэ бүгдэ үндэһэ һуури болоно. Америкын Холбоото Штадууд хадаа атомна бомбонууды үйлдэбэрилхэ талаар монополистнууд юм гэжэ американска засаг баригшадый худал ханамжанууд энэ талаар үргэгтэй байһаниие ойлгосотой. Энэ худал ханамжа хадаа 1946 ондо илангаа ехээр тараагдаһан байгаа. Тэрэ жэлдэ Барухай тусэб зохиогдоһон юм. Эдэ засаг баригшад хадаа мүнөөшы үедэ тус тусэбье тархидаа абажа ябана.

Зүгөөр, худал юмэнүүд хосордог юм, үнэн баримтанууд үлэдэг юм гэжэ хэлэхы мэдээтэй. Атомна зэбсэге гансал Америкэй үйлдэбэрилдэг юм гэхэн худал ханамжа бусалтагүйгөөр хосороо гэжэ мүнөө бүгэдэнэ элитэ болоо.

Сохом юун тухай хэлэгдэнэб гэжэ элээр мэдэхын тулаа, бюргой элдхэдэ хамжуулагданы орошылы дурлажа үргэлжэлхэм. Тэрэнэ Лиентялиин хүтэлбэри дотор Ачесон ба бусадлар дамжуулагдэн, тинхэ үедэ США-гэй Гүрэнэй секретарь байһан Бирнсдэ хүргэгдэнэ байгаа. Тэрэнэ доторны: «Америкын Холбоото Штадууд ямар сагай хугасаа соо бомбонууды үйлдэбэрилхэ үргэлжэлхэб гэжэ тэдэ шиндхэбэринүүдэй нэгэн соо хэлэгдэхэ. Тусэбье дурдаханай илүүлэр гү, али уласхоорондын органоной хүсэндөө ороһоной нүүдээр Холбоото Штадуудай тинхэ үйлдэбэре зоогоохынь тус тусэб эрхэхгүй байна. Энэ хадаа ямар-нэгэн туршала шухала болоно. Гэхэ зуура, тусэбье, тэрэнхэ манай дамжуулан үгэлгэшы — энэ хэрэг тон эхин дээрэ гү, али ямар-нэгэн тухайта сар соо хэгдэхэ ёһотой гү, али ёһотгүй гэжэ тайлбарилгдаха ушартай бэшэ» гэжэ хэлэгдэнэ.

Американска энэ тусэбэй авторнуудай хэлэһэнэй ёһоор, «дээдэ зэргын ашаг туһын» тулаа, ондоогоор хэлбэл, атомна дайнай аюулуудһаа хүн түрэлтэниие абахын тулаа гүрэн бүхэн өөрынгөө бээ даанхай байлгана арасахэ болоно.

Советскэ Союз дотор гэбэл, атомна бомбонуудай запасууды нөөн суглуулахын тулаа атомна энерги ашаглааг бэшэ. Гэхэ зуура, хэрбэ тинхэ ушарай тохёолдоо һаань,—энэней шухала болохонь, лэбтай, хэрэгтэй соогоо бии болохошы байха. Бидэнэр атомна энергине манай ажахын тусэбүдэй ёһоор, манай экономическа ба ажахын ашаг тулаа хэрэгсэдэг байнади. Амгалан байгуулалтын агууехэ зорилгоонууды бөлүүлгэдэ зорюулан хаданууды лалбэлхэ, гол мүрэнүүдэй урагдалы хубилгахы, тала газарнууды уналха, хүнэй хүлэй гешэдэггүй шахуу байһан газарнуудта ажабайдалай шэнэ шэнэ зам нээхын тулаа атомна энерги ашаглахы хүсэнэбди. Өөрынгөө газар дайдын эзэд—бидэнэр, манай тусэбэй ёһоор, тэдэ хүдэлмэри бөлүүлнэбди. Энэ хэрэгтэ бидэнэр ямаршы уласхоорондын органуудай үмэнэ мэдэлтэй байха, тоосоогоо үгэхэ уялгатай бэшэбди.

Атомна энерги ба ондоошы юмэ үйлдэбэрилдэг заводоошы үе үе шалгажа байхаар хараалһан СССР-эй дурдахалнууды шүүмжэлхэ зуураа, табан гүрэнэй, түлөөлгшэд хадаа шалгалтын системэ гансааран тон дутамаг байха, тинхэбэ атомна бүхы сырьэ ба атомна заводоошы уласхоорондын хинан шалгахы органай үмсэ болгон үгэхэ шухала гэжэ мэдүүлбэл.

Советскэ дурдахалнууд «шухала-шалгагдажа байгаа аюулгүй байдал хангажа шадахагүйгөө гадна, мүн тодорхойлогдоогүй дээрһэн аюултай байха болоно» гэжэ табан гүрэнүүдэй мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Тезд, советскэ дурдахалнуудай тодорхойлогдоогүй юмэнь сохом юм гэжэ тэдэ табан гүрэнүүдэй түлөөлгшэд тайлбарилан мэдэхы оролдоогүй байха юм. Үе үе хинан шалгахы тушаа гү? Уласхоорондын хинан шалгахы органай өөрынэ шиндхэбэри тушаа һэжэг түрэн ушарта хиналта хэхэ тушаа гү? Гэхэ зуура, Советскэ Союз хадаа хинан шалгахы ябадалы, зарим-нэгэнэй хүсэдэгтэй ёһоор, столдо һуугаад, хүлөө стол дээрэ табиха гэжэ ойлгодоогүй. Тинхэ ёһоор хи-

нан шалгалгы бидэ буруушааха байнади.

Хинан шалгахы советскэ тусэб аюултай гэхэн эдэ бүхы шалгалданууд тон үндэһэ баримтагуй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Американска тусэбье шүүмжэлгэ энэ хэлэгдэхээр хизаарлагдаха ёһогүй.

Американска хинан шалгалтын тусэб — арадууды мэхэлхэн ябадал мүн

Атомна энерги тушаа комиссийн Барнард, Оппенгеймер, Томас, Виннеһэ бүридлэн консултацинуудай бюргой хабаадалгатайгаар, Лиентялиин хүтэлбэри дотор, т. г. Ачесон, Буш, Конан, Гровс, Макклрой гэгшэдээр зохиогдоһон элдхэлхэе харахыда, атомна асуудал, шиндхэлгэ, элдхэл соо хэлэгдэнэ ёһоор, дээдэ политикын бодомжонуудтай холбоотой байжа, «конституционнэ гуримтай зохилдуулагдэн, уласхоорондын байдалай бүхы ушар баримтанууды үндэһэ болгон», Америкын Холбоото Штадуудай правительствээр бөлүүлгэхэ хэрэгтэй болоно. Энэ хадаа американска бүхы тусэбэй бодото удхы алгүүлхэн мэдүүлгэ мүн.

Сохом юун тухай хэлэгдэнэб гэжэ элээр мэдэхын тулаа, бюргой элдхэдэ хамжуулагданы орошылы дурлажа үргэлжэлхэм. Тэрэнэ Лиентялиин хүтэлбэри дотор Ачесон ба бусадлар дамжуулагдэн, тинхэ үедэ США-гэй Гүрэнэй секретарь байһан Бирнсдэ хүргэгдэнэ байгаа. Тэрэнэ доторны: «Америкын Холбоото Штадууд ямар сагай хугасаа соо бомбонууды үйлдэбэрилхэ үргэлжэлхэб гэжэ тэдэ шиндхэбэринүүдэй нэгэн соо хэлэгдэхэ. Тусэбье дурдаханай илүүлэр гү, али уласхоорондын органоной хүсэндөө ороһоной нүүдээр Холбоото Штадуудай тинхэ үйлдэбэре зоогоохынь тус тусэб эрхэхгүй байна. Энэ хадаа ямар-нэгэн туршала шухала болоно. Гэхэ зуура, тусэбье, тэрэнхэ манай дамжуулан үгэлгэшы — энэ хэрэг тон эхин дээрэ гү, али ямар-нэгэн тухайта сар соо хэгдэхэ ёһотой гү, али ёһотгүй гэжэ тайлбарилгдаха ушартай бэшэ» гэжэ хэлэгдэнэ.

Уласхоорондын хани харилсалгын ашаг тулаа зорюулан, гүрэнэйгөө суверенитеды зарим ушарта бага сага хизаарлаха шулашалал гараха гэжэ Советскэ Союз нэгэнтэ бэшэ хэлэдэг байгаа.

Энэней ушар удхын юуб гэхэдэ, аллиба элсэхэ баталхадаа зүблэршэ талануудай хоёр тэһэнэ хизаарлалтанууды хэхэ ябадал эригдэгдэ ябадалы, уласхоорондын хэлсэнүүдтэ тус принцип сахиха зайлашагүй байһаниие арасахэ ябадал яаашы бэшэ байна. Харин гүрэнэй суверенитеды тингэжэ хизаарлалгын ямар байха ба

«Энэ юу гэхэн удхатай?» гэжэ асуугаад, атомна энергине дотороо хинан шалгахы комиссийн гэгшүүн байһан Барнард нигэжэ харюусан байха юм: «Энэ хадаа атомна бомбонхоо Холбоото Штадуудай арасатарын ондоо оронуд хубинуудһаа суверенитэдэй нилээд хубинуудһаа байн-байн һайндураараа арасахэ гэхэн удхатай».

Энэ бүгдэнэ ямар удхатай? гэжэ би асууха байна. Уласхоорондын хиналта гэдэгтэй американска тусэб зохиоһон Ачесон, Лиентялэе гүрүүтэй авторнууд тэрэнэ дурдахыа зуураа, Америкын Холбоото Штадууд өөрөө атомна бомбонууды үйлдэбэрилхэе болхо ёһотой гэжэ огто хараалаагүй байха юм. Энэ хадаа нэгэдэхын болоно.

Энэнь ямар ушартайб гэхэдэ, атомна энергине сэргэй зорилгоонуудта ашаглаха ябадал хоримжолхы хараалха ёһотой уласхоорондын хиналта тухай конвенциин хүсэндөө орохо байбашы һаань, атомна бомбонууды үйлдэбэрилгэ зоогоохо асуудал Америкын Холбоото Штадууд өөрөө тодорхойлохо гэнэ. Энэ хадаа хоёрдохын болоно.

Энэнь ямар ушартайб гэхэдэ, тинхэ шиндхэбэри (атомна бомбонууды үйлдэбэрилхэ ябадал хоримжолхо тухай шиндхэбэри) американска тэрэ тусэбтэнэ огто хамаалахагүй байна. Энэ хадаа гурбадахын болоно.

Энэнь ямар ушартайб гэхэдэ, эсэстэ, тэрэ тусэбтэнэ атомна бомбонууды Холбоото Штадуудай үйлдэбэрилхэ ябадал хоримжолхы хараалаагүй, харин тинхэ сырьёгой абажа байха үедэнэ хинан шалгахы хараална, тингэдэ атомна бомбонууды үйлдэбэрилдэг болоогүй оронуд лэ тэрэ хиналта гэдэгтэ орохо, харин атомна бомбонууды үйлдэбэрилхэ хэрэг гансааран гартаа бариха байһаб гэжэ тоолодог Америкын Холбоото Штадуудта тус хиналта хамаадахагүй болоно.

Хэм хэмжээн тухай хэлэгдэнэ, тинхэ хизаарлалга суверенитэ ба тгшэ эрхэтэ талануудай—гүрэнүүдэй зүгһөө хэгдэхэ болохо юм. Американска тусэб хамгаалгашад энээнэ тухайда аниргүй үгэнэра.

Табан державануудай түлөөлгшэдэй баталдаг ёһоор хадаа суверенитэдэй ямар-нэгэн хубиһаа арасахы тухай бэшэ, харин бусад бүхы оронуудай гүрэнэй суверенитеды барандан усалдахы тухай хэлэгдэнэ гэжэ, эдэ бүгэдэн эсэстэ эли болохо ёһотой.

Өөрынгөө энэ принципиальна хараа бодлы үндэһэ болгон, Советскэ правительство хадаа атомна зэбсэг хоримжолхо гэхэ Советскэ Союзай бөлүүлгэ ба хамгаалжа байгаа эб найрамдалай программын таһаршагүй хубин болоно Хүсэнүүдэй бодото тэнсүүррин буюу хэнэй талада байһанһаа. Советскэ Союз атомна зэбсэгтэй нюушы ба атомна зэбсэге шула-лгэхы гү, али шудалаагүй байһанһаа дуудыдангүй, тус программы СССР-эй правительствэ хамгаалдаг байгаа, хамгаалжашы байна.

Эб найрамдалы хамгаалха, арадуудай аюулгүй байдалы бах-жүүлхэ гэхэн өөрынгөө хараа боллоо, Нэгэдэмэл Нацпалуудай Организацияда хабаадалсажа байгаад атомна зэбсэг ашаглажа болохогүй гэхэн мэдэрэлхэ, атомна

Берлиндэхи советскэ секторэй захиргаанай үүргэнүүд Ехэ Берлинэй магистратта үгтэбэ

Берлиндэхи советскэ секторэй сэрэгэй комендант генерал-майор Котиков болбол обер-бургомистр Фридрих Эберт түрүүтэй Ехэ Берлинэй магистраттай гэгшүүдтэй уулзаба. Уулзалга дээрэ Ехэ Берлинэй демократическа блогий президиумай гэгшүүд, Ехэ Берлинэй ОСНП-гэй түлөөлэгшэд Адольф Детер, Герман Шлимме ба бусад байлсаа.

Англиин, Италиин ба Франциин национальна оборонын министрүүдэй зүблөөн

Франс Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Франциин национальна оборонын министрство вилгэжэ мэдээсэһэнэй: «Англиин, Италиин ба Франциин национальна оборонын министрүүдэй хоорондо хэгдэһэн хэлсээнүүдэй үндэһөөр, Дуудала далайн баруун эрьсын ороноудай региональна бүлэг байгуулагдаа. Энэнь национальна оборонын министрүүдэй «комитедхэ ба өөрынөө мэдэлдэ саг үргэлжын оронуудыг бари-

Урда Корейдэхи партизануудай ябуулганууд

Корейскэ централя телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Урда Корейн партизанууд сэрэгэй эдэбхитэ ябуулгануудыг хэжэ, полициин хэлхэ холбоо ба харгы замуудыг эбдэн хандаргана, лисымановска армин полициинхидай участогууд ба подразделенинуудыг үй дэлдэнэ. Хойто Кенсан провинциин Чандо уездэ ябуулга хэжэ байгаа партизанска отряд лисымановска армин хоёр рото хяа сохиһон ба эхэ трофей олзолһон байна.

США-гэй, Англиин ба Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министрүүдэй зүблөөн тухай парижска газетэнүүд

«Комба» газетын бэшэһэнэй ёһоор, уласхоорондын политикын хэдэ хэдэн асуудалнууд, жэшээлхэдэ, Хитадай проблемэ ба тэрэнтэй холбоотой Индо-Хитадай проблемэ, Югослави тухай асуудал, «Европыг нэгдүүлхэ» тухай асуудал, мүн ноябрийн 9-дэ болоһон хэлсээнүүдэй гол түлэб зориулагдана, германска асуудал министрүүдэй урда табиглаба. Баруун-германска правительствын толгойлогшо Аленуэр гадаадын хэрэгүүдэй министрүүдэй заседани дээрэ өөрынгөө бээр ерэгүй болобошье, болонска правительствын хараа болонска тодорхойлоһон меморандум алгээгээ.

Англи, США ба Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министрүүдэй зүблөөн тушаа

Баруун гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй гурбан министрүүдэй зүблөөнтэй дашарамдуулан, «Пари-пресс — Энтрансжан» газетэ ингэжэ бэшэнэ: «Гадаадын хэрэгүүдэй министрүүд германска асуудалнууд тушаа экспертүүдээр хүрээлэгдэнхэй байгаа. Тэрэһэлэн гурбан верховно комиссарууд Маккой, Франсуа — Понсэ, Робертсон гэгшэд заседани дээрэ байлсаа. Зүблөөнэй эхилхэн урда тээ Ачесон ба Шуманай хоорондо хэлсээн болоһон байха юм.

Вашингтондо нюуса хэлсээнүүд болобо

Атлантическа пактын оронуудай хойто-атлантическа группа гэгдэһэн нюуса хэлсээнүүд Вашингтондо болоһон тухай мэдээсэжэ зуураа, «Афенпостен» газетын нью-йоркско корреспондент ингэжэ бэшэнэ: «Хэлсээнүүднэй нюуса бай-

Манай словарь

- Нүхэр Г. М. Маленковой элидхэл шудалагшадта туһаламжа
- Агрессор — булимтарагша, тонон дээрмэдэлгын дай үүдхэгшэ.
- Пацифизм — али бүхы дайнда, тэра тоодо үнэнтэ зүб, национально-сүүлээлгын ба революционно дайнуудта эсэргүүтэдлг буржуазна үзэл.
- Атомна дипломати — атомна зэбсэгээр айлгаха, хүрдүүлхэ зорилготойгоор Америкын Холбоото Штатуудай зүгһөө абуулагдажа байгаа гадаадын политика.
- Антиимпериалистическэ — империализмда харша, эсэргүү.
- Империализм — империализм болбол капитализмын дээдэ ба һүүлшын шата мүн.
- Капитализм — хүлһэнэй худалмэришдэе мүлжэлгэ дээрэ үндэһэлһэн обшественнэ байгуулалта. Капитализмын үелд үйлдэһэрин бүхы зэбсэг хэрэгсэлүүд капиталистуудай анигн үмэстэ зөөри байжа, олзо суглуулгын ба ажалша хүнүүдэй худалмэриин үрэнүүдэе үбэршэлгын үндэһэн болодог.
- Индекс — 1) нэрэнүүдэй, сэгүүдэй данса, тодорхойлогшо; 2) ямар-нэгэн юумэний тоото жэшэ.
- Системэ — 1) ямар-нэгэн бургаалда үндэһэн болодог ёһонуудай сорго; 2) олонингын (жэшээлхэдэ, түрэнэй) байгуулалтын формо; 3) нинтэ үүргэнүүдээр холбоотой хубируудай сорго; 4) ямар-нэгэн юумэ тодохолтын, амхидхэлгын формо, арга; 5) амхидхэлэй талаараа нэгэн бүхэл болгондог нэгдэхдэһэн ажахын амхидхэлэй, амхи зургаануудай бүридэл.
- Биржевэ сэн — капиталистическэ оронуудай дэлгүртэхэн сэн.
- Оптово сэн — бөөн бөөнгөөрнь худалдалгын сэн.
- Рынок — дэлгүрт, худалдаанай газар.
- Континент — бүхы талаана ехэ далайнуудаар хүрээлэгдэһэн хуурай газарай гол ехэ хубинууд — тибүүд.
- Лауреат — эрдэм ухаанда (наукада), культурада, ардай ажахыда туһалаһан габьяануудай түлөө онсо шанда хүртэһэн хүн.
- Интервенци — ондоо гүрэнэй дотоодын ажабайдалда ехэнхидэ сэрэгээр хамархалга, сэрэгээр довтолон ороло.
- Процесс — 1) ямар-нэгэн юумын ябаса, хугжалта; 2) стүдлэлгэ, сүдэй хэрэг.

36 найрамдалай түлөө тэмсэгшэд Эмхитэй доржунаар урагшаа давшана. Тэрэнэй хүртэй гэгшэһынэ дуулаа, Тэшхэн үймэг лэ харата дайса. Эбэй, эрхын, ажалай түлөө Эрлэхэг тэмсэгшэд урагшаа давшана.

Эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын демократическа федерациин Советэй сессидэ хабаадаха хүнүүд Москва ерээ

Эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын демократическа федерациин Советэй сессидэ хабаадаха хүнүүд Москва ерээжэ эхилээ.

Ерэгшэдэй тоодо — эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын демократическа федерациин орлогшо-түрүүлэгшэ — Польшын ажалай ба социальна тэдхэмжын Министрын орлогшо госпожа Прагерова, американска эхэнэрнүүдэй Конгрессэй түрүүлэгшэ госпожа Мюрисль Дрейпер, американска эхэнэрнүүдэй Конгрессэй орлогшо-түрүүлэгшэ госпожа Эсленда Робсон, Грециин демократическа эхэнэрнүүдэй түлөөлэгшэ госпожанар Рула Кукулу, Рита Лазариду, Вайна Вурна болон Авра Парцалиду гэгшэд бия.

Москва ерэгшэдэй дунда-госпожанар Дорис Нильсон ба Мария Кардаш (Канада), госпожа Де-Понсэ (Аргентина), госпожа Мартинес (Эквадор), эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын демократическа федерациин Датска секциин Генеральна секретарь госпожа Норденторф, Финляндийн эхэнэрнүүдэй демократическа Союзай түрүүлэгшэ госпожа Невалайнен, шведскэ эхэнэрнүүдэй зүүнэй Союзай Главна Правлениин гэгшүүд госпожанар Линдстром ба Свенсон гэгшэд байна.

Германиин делегаткануудай составта — олонингын элита ажал-ябуулагшад: Германиин эхэнэрнүүдэй демократическа Союзай түрүүлэгшэ госпожа Элли Акерман-Шмидт, госпожанар Вильгельмина Ширмер-Прешер ба Магда Лангханс гэгшэд ороно.

Румыниин демократическа эхэнэрнүүдэй Союзай түрүүлэгшэ госпожа Констанца Крачун, Румыниин Ардай гэгээрэлэй Министрын орлогшо госпожа Флорика Мезинческу, Румынска ажалай конфедерациин орлогшо-түрүүлэгшэ Люба Кишиневская, Румыниин демократическа эхэнэрнүүдэй Союзай президиумай гэгшүүн Елизавета Лука гэгшэд ерээ.

Германска демократическа республикада үйлдэбэриин ургалта

Германска демократическа республикын правительствын информацийн управлениин мэдээсэһэнэй ёһоор, Германска демократическа республикын правительство хадаа ардай ажахыда тон шухала хэрэгтэй хэдэ-хэдэн товарнуудыг, жэшээлхэдэ, барилгын материалнууд, автомобильнуудай түхээрлэгэ гэхэ мэтын зүйлнүүдэ, 1949 оной һүүлэй харануудта түсэблэн бүтээхэ абадалыг дээшлүүлхэ тухай шийдхэбэри гаргаба. Энэ болбол 1949 оной 3-дахы кварталда промышленна продукция бүтээн гаргалгыг ехэдхэнэй ашаар үйлдэбэриин хүсэн ургажа, энэ хэмжээг бэлүүлхэ арга олгоһон байна.

Францида демократическа эрилтэнүүд

Франс Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Парижда гурбан үдэр үргэлжэлһэн «прогрессивнэ христиануудай союзай» нэгдэхи национальна съезд ноябрийн 13-да дүүрбэ. Съезд дээрэ национальна комитет лунгагдажа, тэрэндэ Жильбер де Шамбрен ба генерал Петти гэгшэд ороо.

Бирмэдэхи байдал

«Доон» гаветын мэдээсэһэнэй ёһоор, бирманска правительствэ зэбсэгтэ хүсээнүүдэ ехэдхэнэй тула элдэб угсаагаатай дундаһаа сэргэгтэ татажа эхилбэ.

Шаркые сүлөөлхын түлөө тэмсэл

Австралийска компартийн генеральна секретарь Шаркые турмэдэ хааһы буруушаһан олон тоото митингүүд боложо, «Шаркые сүлөөлхын түлөө тэмсэлэй комитет» Сиднеяда байгуулагдаа.